

UNIUNEA EUROPEANĂ

PARLAMENTUL EUROPEAN

CONSILIUL

Bruxelles, 13 iulie 2023
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind măsurile de liberalizare temporară a comerțului în completarea concesiilor comerciale aplicabile produselor din Republica Moldova în temeiul Acordului de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte

REGULAMENTUL (UE) 2023/...
AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din ...

**privind măsurile de liberalizare temporară a comerțului în completarea concesiilor
comerciale aplicabile produselor din Republica Moldova în temeiul Acordului de asociere
dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre
ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 207
alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară¹,

¹ Poziția Parlamentului European din 11 iulie 2023 [(JO ...)/(nepublicată încă în Jurnalul Oficial)] și Decizia Consiliului din ...

întrucât:

- (1) Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte¹ (denumit în continuare „acordul de asociere”) reprezintă baza relației dintre Uniune și Republica Moldova. În conformitate cu Decizia 2014/492/UE a Consiliului², titlul V din acordul de asociere, care se referă la comerț și aspecte legate de comerț, a fost aplicat cu titlu provizoriu de la 1 septembrie 2014 și a intrat în vigoare la 1 iulie 2016, în urma ratificării de către toate statele membre.
- (2) Acordul de asociere exprimă dorința părților la acordul de asociere (denumite în continuare „părțile”) de a-și consolida și extinde relațiile într-un mod ambițios și inovator, pentru a facilita și a realiza o integrare economică treptată, cu respectarea drepturilor și obligațiilor care decurg din calitatea de membru a părților în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

¹ JO L 260, 30.8.2014, p. 4.

² Decizia 2014/492/UE a Consiliului din 16 iunie 2014 privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (JO L 260, 30.8.2014, p. 1).

- (3) Articolul 143 din acordul de asociere prevede instituirea progresivă a unei zone de liber schimb între părți, în conformitate cu articolul XXIV din Acordul General pentru Tarife și Comerț din 1994 (denumit în continuare „GATT 1994”). În acest scop, articolul 147 din acordul de asociere prevede eliminarea progresivă a taxelor vamale în conformitate cu listele incluse în anexa XV la acordul de asociere, precum și posibilitatea de a accelera o astfel de eliminare și de a extinde domeniul de aplicare a acesteia.
- (4) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care se desfășoară din 24 februarie 2022, are un impact negativ profund asupra capacității Republicii Moldova de a face schimburi comerciale cu restul lumii, în special din cauza faptului că exporturile din Republica Moldova se bazează pe tranzitul pe teritoriul ucrainean și pe utilizarea infrastructurii ucrainene, care sunt în mare parte indisponibile în prezent. În astfel de circumstanțe critice și pentru a atenua efectele negative asupra economiei Republicii Moldova, este necesar să se accelereze dezvoltarea unor relații economice mai strânse între Uniune și Republica Moldova și să se ofere un sprijin rapid economiei Republicii Moldova. Prin urmare, este necesar și oportun să se stimuleze în continuare fluxurile comerciale și să se acorde concesiuni sub forma unor măsuri de liberalizare a comerțului pentru toate produsele, în concordanță cu accelerarea eliminării taxelor vamale pentru schimburile comerciale dintre Uniune și Republica Moldova.

- (5) În conformitate cu articolul 21 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană, Uniunea trebuie să asigure coerența dintre diferitele domenii ale acțiunii sale externe. În temeiul articolului 207 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, politica comercială comună trebuie să se desfășoare în cadrul principiilor și al obiectivelor acțiunii externe a Uniunii.
- (6) Regulamentul (UE) 2022/1279 al Parlamentului European și al Consiliului¹ încetează să se aplice la 24 iulie 2023.
- (7) Măsurile de liberalizare a comerțului stabilite prin prezentul regulament ar trebui să ia următoarea formă: (i) suspendarea aplicării sistemului prețurilor de intrare pentru fructe și legume; și (ii) suspendarea tuturor contingentelor tarifare și a taxelor la import. Prin intermediul măsurilor respective, Uniunea va aprofunda integrarea economică dintre Republica Moldova și Uniune și va oferi un sprijin economic temporar adecvat în beneficiul Republicii Moldova și al operatorilor economici care sunt afectați de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

¹ Regulamentul (UE) 2022/1279 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2022 privind măsurile de liberalizare temporară a comerțului în completarea concesiilor comerciale aplicabile produselor din Republica Moldova în temeiul Acordului de asociere dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte (JO L 195, 22.7.2022, p. 6).

- (8) În scopul prevenirii fraudelor, dreptul de a beneficia de măsurile de liberalizare a comerțului stabilite de prezentul regulament ar trebui să fie condiționat de respectarea de către Republica Moldova a tuturor condițiilor relevante pentru obținerea de avantaje care decurg din acordul de asociere, inclusiv a regulilor de origine a produselor în cauză și a procedurilor aferente, precum și de implicarea Republicii Moldova într-o cooperare administrativă strânsă cu Uniunea, astfel cum se prevede în acordul de asociere.
- (9) Republica Moldova ar trebui să nu introducă noi taxe vamale sau taxe cu efect echivalent și nici noi restricții cantitative sau măsuri cu efect echivalent asupra importurilor originare din Uniune, să păstreze taxele vamale și celelalte taxe la nivelurile actuale și să nu introducă alte restricții, cu excepția cazului în care introducerea acestora ar fi justificată în mod clar în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. În cazul nerespectării de către Republica Moldova a oricăreia dintre condițiile respective, Comisia ar trebui să fie împuternicită să suspende temporar toate sau o parte dintre măsurile de liberalizare a comerțului stabilite prin prezentul regulament.

- (10) Articolul 2 din acordul de asociere prevede că, printre altele, respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și combaterea proliferării armelor de distrugere în masă, a materialelor conexe și a vectorilor acestora constituie elemente esențiale ale acordului de asociere. În temeiul aceluiași articol, părțile se angajează în special să respecte următoarele principii generale: respectarea principiului statului de drept și al bunei guvernante, combaterea corupției, a activităților infracționale organizate sau de altă natură, inclusiv a celor cu caracter transnațional, și a terorismului, precum și respectarea principiilor dezvoltării durabile și ale multilateralismului eficace. Este oportun să se introducă posibilitatea de a suspenda temporar măsurile de liberalizare a comerțului prevăzute în prezentul regulament în cazul în care Republica Moldova nu respectă elementele esențiale sau principiile generale respective.
- (11) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei pentru a suspenda temporar măsurile de liberalizare a comerțului prevăzute în prezentul regulament, în cazurile în care producătorii din Uniune de produse similare sau aflate în concurență directă sunt afectați în mod negativ de importurile realizate în temeiul prezentului regulament. Respectivele competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului¹.

¹ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (12) Sub rezerva unei evaluări a Comisiei care se încheie în termen de trei luni, efectuate pe baza monitorizării periodice a impactului prezentului regulament și inițiate fie în urma unei cereri justificate în mod corespunzător din partea unui stat membru, fie la inițiativa Comisiei, este necesar să se prevadă posibilitatea de a reintroduce taxele vamale aplicabile în mod normal în temeiul acordului de asociere pentru importurile oricăror produse care intră în domeniul de aplicare al prezentului regulament și care afectează în mod negativ piața Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă.
- (13) Raportul anual al Comisiei privind punerea în aplicare a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare, care este parte integrantă din acordul de asociere, ar trebui să includă o evaluare detaliată a punerii în aplicare a măsurilor de liberalizare a comerțului stabilite prin prezentul regulament.
- (14) Având în vedere situația economică din Republica Moldova și încetarea aplicării Regulamentului (UE) 2022/1279 la 24 iulie 2023, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare, în regim de urgență, la 25 iulie 2023,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1
Măsuri de liberalizare a comerțului

Se introduc următoarele măsuri de liberalizare a comerțului:

- (a) toate contingentele tarifare stabilite în temeiul anexei XV-A la acordul de asociere se suspendă și produsele care fac obiectul contingentelor respective sunt admise la importul în Uniune din Republica Moldova fără taxe vamale;
- (b) aplicarea sistemului prețurilor de intrare se suspendă pentru produsele supuse sistemului respectiv, astfel cum se specifică în anexa XV-B la acordul de asociere; nu se aplică taxe vamale la importul produselor respective.

Articolul 2
Condiții de acordare a dreptului de a beneficia de măsurile de liberalizare a comerțului

Măsurile de liberalizare a comerțului prevăzute la articolul 1 sunt supuse următoarelor condiții:

- (a) respectarea de către Republica Moldova a regulilor de origine a produselor, precum și a procedurilor aferente, astfel cum se prevede în acordul de asociere;

- (b) neintroducerea de către Republica Moldova de noi taxe vamale sau taxe cu efect echivalent și de noi restricții cantitative sau măsuri cu efect echivalent asupra importurilor originare din Uniune, păstrarea taxelor vamale și a celorlalte taxe la nivelurile actuale și neintroducerea niciunor altor restricții, inclusiv a unor măsuri administrative interne discriminatorii, cu excepția cazului în care introducerea acestora ar fi justificată în mod clar în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; și
- (c) respectarea de către Republica Moldova a principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și combaterea proliferării armelor de distrugere în masă, a materialelor conexe și a vectorilor acestora, respectarea principiului statului de drept și al bunei guvernante, combaterea corupției, a activităților infracționale organizate sau de altă natură, inclusiv a celor cu caracter transnațional, și a terorismului, precum și respectarea principiilor dezvoltării durabile și ale multilateralismului eficace prevăzute la articolele 2, 9 și 16 din acordul de asociere.

Articolul 3

Suspendarea temporară a măsurilor

- (1) În cazul în care Comisia constată că există suficiente elemente de probă care atestă nerespectarea de către Republica Moldova a condițiilor stabilite la articolul 2, Comisia poate, prin intermediul unui act de punere în aplicare, să suspende integral sau parțial măsurile de liberalizare a comerțului prevăzute în prezentul regulament. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 5 alineatul (3).
- (2) În cazul în care un stat membru solicită Comisiei să suspende oricare dintre măsurile de liberalizare a comerțului prevăzute în prezentul regulament din cauza nerespectării de către Republica Moldova a condițiilor stabilite la articolul 2 litera (b), Comisia emite un aviz motivat, în termen de patru luni de la data solicitării respective, în care precizează dacă solicitarea statului membru referitoare la nerespectarea condițiilor respective este întemeiată. În cazul în care concluzionează că solicitarea este întemeiată, Comisia inițiază procedura menționată la alineatul (1) de la prezentul articol.

Articolul 4

Măsuri de salvagardare accelerate

- (1) În cazul în care un produs originar din Republica Moldova este importat în condiții care afectează în mod negativ piața Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă, Comisia poate reintroduce în orice moment taxele vamale aplicabile în mod normal importurilor produsului respectiv în temeiul acordului de asociere, prin intermediul unui act de punere în aplicare. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 5 alineatul (3).

Taxele vamale aplicabile în mod normal în temeiul acordului de asociere pot fi reintroduse pentru atât timp cât este necesar pentru a contracara efectele negative provocate pe piața Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă.

- (2) Comisia monitorizează periodic impactul prezentului regulament, ținând cont de informațiile privind exporturile, importurile, prețurile de pe piața Uniunii și producția Uniunii de produse care fac obiectul măsurilor de liberalizare a comerțului în temeiul articolului 1 litera (a).

Comisia informează statele membre o dată la două luni cu privire la rezultatele monitorizării periodice, începând de la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

- (3) Comisia efectuează o evaluare a situației pieței Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă, în vederea reintroducerii taxelor vamale. Evaluarea respectivă se inițiază:
- (a) în urma unei cereri justificate în mod corespunzător din partea unui stat membru, care include suficiente elemente de probă *prima facie* de care dispune în mod rezonabil statul membru respectiv în temeiul alineatului (4), cu privire la importurile care afectează în mod negativ piața Uniunii, astfel cum se menționează la alineatul (1); sau
 - (b) din proprie inițiativă, după ce Comisia a constatat că există suficiente elemente de probă *prima facie* privind importurile care afectează în mod negativ piața Uniunii, astfel cum se menționează la alineatul (1).

Evaluarea menționată la primul paragraf se încheie în termen de trei luni de la inițierea acesteia.

- (4) La efectuarea evaluării în temeiul alineatului (3), Comisia ia în considerare toate evoluțiile relevante ale pieței, inclusiv impactul importurilor în cauză asupra situației pieței Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă. Evaluarea respectivă include factori precum:
- (a) nivelul și volumul creșterii importurilor produsului în cauză din Republica Moldova, în termeni absoluți și relativi; și

- (b) efectul importurilor în cauză asupra producției și prețurilor Uniunii, luând în considerare, în același timp, evoluția importurilor din alte surse.

Această listă nu este exhaustivă, putând fi luați în considerare și alți factori relevanți.

- (5) În cazul în care, în urma evaluării menționate la alineatul (3), Comisia consideră că piața Uniunii de produse similare sau aflate în concurență directă a fost afectată în mod negativ și intenționează să reintroducă taxe vamale, aceasta publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz prin care anunță reintroducerea taxelor vamale aplicabile în mod normal în temeiul acordului de asociere. Avizul prezintă un rezumat al principalelor rezultate ale evaluării și specifică termenul în care părțile interesate își pot prezenta punctul de vedere în scris. Termenul respectiv nu depășește 10 zile de la data publicării avizului.
- (6) În cazul în care circumstanțe excepționale impun o acțiune imediată, Comisia poate lua orice măsură preventivă pe care o consideră necesară, fără a urma procedura prevăzută la alineatul (5) și după informarea Comitetului pentru măsuri de salvagardare instituit prin articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/478 al Parlamentului European și al Consiliului¹.

¹ Regulamentul (UE) 2015/478 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2015 privind regimul comun aplicabil importurilor (JO L 83, 27.3.2015, p. 16).

Articolul 5
Procedura comitetului

- (1) În ce privește articolul 3 alineatul (1) din prezentul regulament, Comisia este asistată de Comitetul Codului vamal instituit prin articolul 285 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (2) În ce privește articolul 4 alineatul (1) din prezentul regulament, Comisia este asistată de Comitetul pentru măsuri de salvagardare instituit prin articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/478. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

Articolul 6
Evaluarea punerii în aplicare a măsurilor de liberalizare a comerțului

Raportul anual al Comisiei privind punerea în aplicare a zonei de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare include o evaluare detaliată a punerii în aplicare a măsurilor de liberalizare a comerțului prevăzute în prezentul regulament și include, în măsura în care este necesar, o evaluare a impactului social al măsurilor respective în Republica Moldova și în Uniune. Informațiile privind importurile de produse menționate la articolul 1 litera (a) se pun la dispoziție pe site-ul web al Comisiei și se actualizează lunar.

¹ Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO L 269, 10.10.2013, p. 1).

Articolul 7
Intrarea în vigoare și aplicarea

Prezentul regulament intră în vigoare la 25 iulie 2023.

Acesta se aplică până la 24 iulie 2024.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la ...,

Pentru Parlamentul European
Președinta

Pentru Consiliu
Președintele
